

Inimeseõpetus I kooliaste

I kooliastmes õpitakse järgmisi teemasid: mina, mina ja teised, mina ja tervis, mina ja minu pere, mina ja Eesti, mina: aeg ja asjad ning mina: teave ja asjad.

Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused, hoiakud ja õpitulemused

Õpilane:

- 1) näitab Eesti Vabariigi ja oma kodukoha asukohta kaardil, tunneb Eesti ja kodukoha sümbolikat, olulisi inimesi ja paiku;
- 2) väärtustab enda ja kaaslaste huvisid ning positiivset suhtumist iseendasse;
- 3) mõistab õppimise tähtsust igapäevaelus hakkama saamisel ja tuleviku kavandamisel;
- 4) teab, et inimeste õigustega kaasnevad kohustused;
- 5) mõistab üldtunnustatud käitumisnormide ja seaduste järgimise vajalikkust;
- 6) tunneb liiklusreegleid;
- 7) teab erinevaid teabeallikaid, oskab leida infot ja teab, mille põhjal hinnata infoallikate usaldusväärsust;
- 8) märkab inimeste erinevaid omadusi ja arvamusi;
- 9) mõistab sõpruse ja koostöö väärtust ning üksteise eest hoolitsemise ja abistamise vajadust;
- 10) teab, mis on vägivald. Mõistab, et vägivald ei ole lubatud ja oskab vajaduse korral abi leida;
- 11) teab eesti rahvakombeid ja mõistab enda rolli kommete ja tavade hoidja ja kandjana;
- 12) suhtub sallivalt Eestis elavate inimeste keelelistesse ja kultuurilistesse erinevustesse;
- 13) oskab oma tervist hoida;
- 14) teab tervist ohustavaid tegureid, tunneb ära ja oskab hoiduda või keelduda tervist ohustavatest olukordadest;
- 15) oskab planeerida oma tegevusi ja väärtustab aktiivset vaba aja veetmist;
- 16) oskab kasutada lihtsamaid esmaabivõtteid ja kutsuda vajaduse korral abi;
- 17) teab raha teenimise, hoidmise ja kasutamise võimalusi, käitub teadliku ja säästliku tarbijana;
- 18) mõistab keskkonna hoidmise tähtsust ja enda võimalusi selles;
- 19) leiab kaardilt Eesti ja kodukoha;
- 20) tunneb ära, kirjeldab ja kujutab kodukoha ja Eesti Vabariigi sümbolikat;

- 21) nimetab Eesti Vabariigi pealinna ja sünnipäeva;
- 22) teab, kes on Eesti Vabariigi president;
- 23) teab ja tutvustab oma kodukoha olulisi inimesi ja paiku;
- 24) kirjeldab enda huvisid ja tegevusi;
- 25) põhjendab, miks on vaja endasse positiivselt suhtuda;
- 26) toob näiteid, kuidas õppimine aitab igapäevaelus hakkama saada;
- 27) sõnastab enda õppimise eesmärged ja seostab neid enda huvidega;
- 28) seostab igapäevavalikuid tuleviku eesmärkidega;
- 29) nimetab inimeste õigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi;
- 30) kirjeldab enda ja pereliikmete ülesandeid kodus, toob näiteid üksteise abistamisest ja pereliikmetega arvestamisest;
- 31) toob näiteid oma õigustest ja kohustustest peres, koolis ja ühiskonnas;
- 32) toob näiteid käitumisnormidest ja seadustest, mida tal tuleb järgida;
- 33) põhjendab käitumisnormide ja seaduste järgimise vajalikkust;
- 34) demonstreerib õpitu olukorras üldtunnustatud käitumisnormide ja seaduste täitmist;
- 35) tunneb liikluses turvalisust tagavaid märke ja tähistusi;
- 36) kirjeldab ja demonstreerib turvalisust tagavate liiklusreeglite järgimist;
- 37) märkab liiklusohutlikke kohti ja olukordi kooliteel ja koduümbruses ning pakub lahendusi turvalisuse tagamiseks;
- 38) loetleb erinevaid teabeallikaid;
- 39) leiab infot erinevatest allikatest;
- 40) võrdleb erinevaid teabeallikaid usaldusväärsuse ja teabe sisu väärtuse poolest;
- 41) kirjeldab meediaga, sealhulgas sotsiaalmeediaga seotud võimalusi ja ohte;
- 42) selgitab ja demonstreerib kokkulepitud reeglite järgimist digivahendite abil teabe otsimisel;
- 43) teab, et inimesed on erinevad nii bioloogiliselt kui ka sotsiaalselt ning märkab inimeste sarnasusi ja erinevusi;
- 44) selgitab sõpruse, koostöö, üksteise eest hoolitsemise ja üksteise abistamise vajalikkust;
- 45) teab, et vägivaldal on eri vormid;
- 46) selgitab, mida vägivaldne käitumine võib endaga kaasa tuua;
- 47) teab abi saamise võimalusi inimväärlikult alandava käitumise puhul, sh kiusamine ja vägivald;
- 48) demonstreerib õpitu olukorras abi saamise ja abistamise võimalusi vägivald korral;

- 49) võrdleb rahvakombeid minevikus ja tänapäeval, nt mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlapäev, jaanipäev jt;
- 50) selgitab, kuidas õpilane saab ise olla kommete ja tavade hoidja;
- 51) toob näiteid oma klassis või kodukohas elavate inimeste tavadest ja kommetest;
- 52) nimetab mõningaid haiguste tunnuseid;
- 53) toob näited tervist hoidvast käitumisest (hügieen, karastamine, mitmekesine toit, uni ja puhkus ning kehaline aktiivsus) ja selgitab tervist hoidva käitumise vajalikkust;
- 54) toob näiteid terviseriskidest ja teab kuidas püsida terve;
- 55) planeerib oma päeva ja nädalat terviseteadlikult; 38) selgitab ja demonstreerib õpituatsioonis esmaabi võimalusi, nt haav, kukkumine, ninaverejooks, põletus, putukapiste;
- 56) teab hädaabinumbrit ja oskab vajaduse korral kutsuda abi;
- 57) teab, mis on raha teenimine, säästmine, kasutamine ja laenamine;
- 58) hoiab keskkonda, selgitab keskkonna hoidmise võimalusi, nt jäätmete vähendamine ja sorteerimine, vee ja energia tarbimine.

Inimeseõpetus 2. klass

Ainemaht: 35 ainetundi õppeaastas

Teema: Mina	
<p>Õpitulemused</p> <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kirjeldab enda huvisid ja tegevusi; • põhjendab, miks on vaja endasse positiivselt suhtuda; • teab, et inimesed on erinevad nii bioloogiliselt kui ka sotsiaalselt ning märkab 	<p>Õppesisu</p> <p>Positiivne hinnang.</p> <p>Suhtumine endasse ja teistesse kui enesekohase kompetentsi.</p> <p>Heaolu arendamise alus.</p> <p>Kehalised muutused ja austus erinevate kehade ja sugude suhtes.</p>

<p>inimeste sarnasusi ja erinevusi.</p>	<p>Minu erinevused ja sarnasused teistega.</p> <p>Sallivus.</p> <p>Positiivne suhtumine endasse ja teisesse.</p>
---	--

Teema: Mina ja tervis

<p>Õpitulemused</p> <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • toob näited tervist hoidvast käitumisest (hügieen, karastamine, mitmekesine toit, uni ja puhkus ning kehaline aktiivsus) ja selgitab tervist hoidva käitumise vajalikkust; • nimetab mõningaid haiguste tunnuseid; • teab hädaabinumbrit ja oskab vajaduse korral kutsuda abi. 	<p>Õppesisu:</p> <p>Tervis.</p> <p>Tervise eest hoolitsemine.</p> <p>Tervislik eluviis: mitmekesine toit, piisav uni ja puhkus, kehaline aktiivsus.</p> <p>Keha eest hoolitsemine.</p> <p>Terve ja haige inimene.</p> <p>Abi saamise võimalused.</p> <p>Vajadusel abi kutsumine.</p>
--	---

Teema: Mina ja minu pere

<p>Õpitulemused</p> <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kirjeldab enda ja pereliikmete ülesandeid kodus, toob näiteid üksteise abistamisest ja pereliikmetega arvestamisest; 	<p>Õppesisu:</p> <p>Kodu.</p> <p>Erinevad pered.</p> <p>Pereliikmete tegevus ja rollid.</p> <p>Hoolitsemine, abistamine, kaasamine ja pereliikmetega arvestamine.</p>
--	--

<ul style="list-style-type: none"> • toob näiteid oma õigustest ja kohustustest peres, koolis ja ühiskonnas. 	<p>Vastutus, õigused ja kohustused peres, koolis ja lähiümbruses.</p>
<p>Teema: Mina ja Eesti</p>	
<p>Õpitulemused</p> <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • leiab kaardilt Eesti ja kodukoha; • nimetab Eesti Vabariigi pealinna ja sünnipäeva; • teab, kes on Eesti Vabariigi president; • tunneb ära, kirjeldab ja kujutab kodukoha ja Eesti Vabariigi sümbolikat; • teab ja tutvustab oma kodukoha olulisi inimesi ja paiku; • võrdleb rahvakombeid minevikus ja tänapäeval, nt mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlapäev, jaanipäev jt; • toob näiteid oma klassis või kodukohas elavate inimeste tavadest ja kommetest; 	<p>Õppesisu:</p> <p>Eestimaa ja kodukoht.</p> <p>Eesti pealinn.</p> <p>Eesti Vabariigi sünnipäev.</p> <p>Eesti president.</p> <p>Eesti Vabariigi riiklikud, rahvuslikud ja kodukoha sümbolid.</p> <p>Oma kodukoha olulised paigad ja inimesed.</p> <p>Eesti rahvakombed ja tavad minevikus ja tänapäeval.</p> <p>Kodukoha inimeste tavad ja kombed.</p> <p>Oma klassi tavad.</p> <p>Sallivus erinevustesse.</p> <p>Enda roll tavade ja kommete hoidja ja kandjana.</p>

- selgitab, kuidas õpilane saab ise olla kommete ja tavade hoidja.

Teema: Mina: aeg ja asjad

Õpitulemused

Õpilane:

- planeerib oma päeva ja nädalat terviseteadlikult;
- toob näiteid, kuidas õppimine aitab igapäevaelus hakkama saada;
- sõnastab enda õppimise eesmärged ja seostab neid enda huvidega;
- seostab igapäevavalikuid tuleviku eesmärkidega.

Õppesisu:

Mina: aeg ja aja planeerimine.

Mina ja asjade väärtus teiste väärtuste seas.

Erinevad meeled oma õpitegevuse ja vaba aja tegevuse kavandamisel.

Oma õpitegevuse eesmärkide seos oma huvide ja võimetega.

Oma igapäevavalikute seos oma tuleviku eesmärkidega

Inimeseõpetus 3. klass

Ainemaht: 35 ainetundi õppeaastas

Teema:

Õpitulemused

Õpilane:

Õppesisu:

Mina.

<ul style="list-style-type: none"> • põhjendab, miks on vaja endasse positiivselt suhtuda; • teab, et inimesed on erinevad nii bioloogiliselt kui ka sotsiaalselt ning märkab inimeste sarnasusi ja erinevusi; • nimetab inimeste õigusi ja nendega kaasnevaid kohustusi; • toob näiteid oma õigustest ja kohustustest peres, koolis ja ühiskonnas. 	<p>Igäühe väärtuslikkus.</p> <p>Positiivne suhtumine endasse.</p> <p>Inimeste erinevused: bioloogiline ja sotsiaalne.</p> <p>Sallivus.</p> <p>Inimeste õigused ja kohustused.</p> <p>Vastutus.</p> <p>Laste õigused ja kohustused: peres, koolis, lähikonnas.</p>
---	---

Teema: Mina ja tervis

<p>Õpitulemused</p> <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • toob näiteid terviseriskidest ja teab kuidas püsida terve; • selgitab ja demonstreerib õpituatsioonis esmaabi võimalusi, nt haav, kukkumine, ninaverejooks, põletus, putukapiste; • teab hädaabinumbrit ja oskab vajaduse korral kutsuda abi. 	<p>Õppesisu:</p> <p>Vaimne, füüsiline ja sotsiaalne tervis.</p> <p>Tervislik eluviis.</p> <p>Terviseriskid.</p> <p>Hoidumine tervist ohustavatest olukordadest</p> <p>Esmaabi.</p> <p>Abi saamise võimalused.</p>
---	--

Teema: Mina ja teised

<p>Õpitulemused</p> <p>Õpilane:</p> <ul style="list-style-type: none"> • toob näiteid käitumisnormidest ja seadustest, mida tal tuleb järgida; • põhjendab käitumisnormide ja seaduste järgimise vajalikkust; • demonstreerib õpituatsioonis üldtunnustatud käitumisnormide ja seaduste täitmist; • tunneb liikluses turvalisust tagavaid märke ja tähiseid; • kirjeldab ja demonstreerib turvalisust tagavate liiklusreeglite järgimist; • märkab liiklusohutikke kohti ja olukordi kooliteel ja koduümbruses ning pakub lahendusi turvalisuse tagamiseks; • teab, et vägivallal on eri vormid; 	<p>Õppesisu:</p> <p>Reeglid ja käitumisnormid.</p> <p>Seadused.</p> <p>Üldtunnustatud käitumisnormide ja seaduste järgimine.</p> <p>Käitumisnormide ja seaduste järgimine koolis ja lähiümbruses.</p> <p>Liiklusreeglid ja nende järgimine.</p> <p>Turvaline käitumine liikluses koduteel ja koduümbruses.</p> <p>Vägivald ja selle erinevad vormid.</p> <p>Vägivaldse käitumise negatiivsed tagajärjed.</p> <p>Abi saamise võimalused koolikiusamise ja teiste vägivaldse käitumise ilmingute korral</p> <p>Sõprus ja sõpruse hoidmine.</p> <p>Koostöö vajalikkus.</p> <p>Hoolitsemine ja abistamine ning prosotsiaalse käitumise väärtustamine. Heategemine ja heategevus.</p>
---	---

- selgitab, mida vägivaldne käitumine võib endaga kaasa tuua;
- teab abi saamise võimalusi inimväarikust alandava käitumise puhul, sh kiusamine ja vägivald;
- demonstreerib õpituatsioonis abi saamise ja abistamise võimalusi vägivalda korral;
- selgitab sõpruse, koostöö, üksteise eest hoolitsemise ja üksteise abistamise vajalikkust.

Teema: Mina: teave ja asjad

Õpitulemused

Õpilane:

- loetleb erinevaid teabeallikaid;
- leiab infot erinevatest allikatest;
- võrdleb erinevaid teabeallikaid usaldusväärsuse ja teabe sisu väärtuse poolest;

Õppesisu:

Teave. Erinevad teabeallikad.

Teabeallikate kasutamine.

Teabeallikate usaldusväärsus.

Meedia kasutusvõimalused ja ohud.

Turvaline meediavahendite kasutamine.

Raha. Raha teenimine, kasutamine ja laenamine. Vastutus.

Oma kulutuste plaanimine.

- kirjeldab meediaga, sealhulgas sotsiaalmeediaga seotud võimalusi ja ohte;

- selgitab ja demonstreerib kokkulepitud reeglite järgimist digivahendite abil teabe otsimisel;

- teab, mis on raha teenimine, säästmine, kasutamine ja laenamine;

- hoiab keskkonda, selgitab keskkonna hoidmise võimalusi, nt jäätmete vähendamine ja sorteerimine, vee ja energia tarbimine.

Keskkonna hoidmise võimalused säästlikul tarbimisel.

Enda võimalused keskkonna hoidmisel lähikümbruses.